GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę odpłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 4. Wtorek 7. Stycznia 1851. Rok gazecie **40.**

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 6. stycznia. W ogłoszeniu o egzaminach maturitatis w num. 3. Gaz. Lwows. z roku bież. zamiast: „z końcem bieżącego roku szkolnego“ czytać należy: „z końcem bieżącego półrocza szkolnego.“

Sprawy krajowe.

Odezwa.

Przez nowy skład szkół gymnazyalnych stała się nietylko pożądaną, lecz nawet koniecznie potrzebną znaczna liczba literackich zasiłków dla osiągnienia zamierzonego celu tego naukowego zakładu. Byłoby to największą niesłusznością wymagać, aby te tak liczne zasiłki literackie dla wszystkich szkół gymnazyalnych wielkiego cesarstwa, których liczba przechodzi 200, zakupowano kosztem publicznego funduszu, na coby miliony wydać potrzeba.

Tysiące książek spoczywają częstokroć z małym albo bez najmniejszego pożytku w szafach bogatych i znakomitych osób, które przez poświęcenie ich dla szkół publicznych, rozszerzyłyby pożyteczne między krajową młodzieżą wiadomości.

Gremium nauczycieli niżej podpisanego wyższego gymnazyum udaje się przeto w nadziei pełnej otuchy z prośbą do szlachetnych Mieszkańców tej prowincyi, przekonanych, że wszystko, co czynią dla dobra krajowej młodzieży, czynią to dla swego własnego dobra i dla dobra kraju, tyle im drogiego, aby naukowe środki tego zakładu raczyli pomnożyć przesłaniem łacińskich, polskich, greckich, niemieckich i francuskich dzieł klasycznych dla biblioteki gymnazyalnej, zbiorów zoologicznych, botanicznych i mineralogicznych, lub pojedyńczych sztuk dla nauki historyi naturalnej, równie jak fizykalnych instrumentów dla nauki fizyki.

Uprasza się najuprzejmiej przesyłki te adresować do Dyrekcyi c. k. wyższego gymnazyum u OO. Dominikanów.

Z gremium nauczycieli c. k. wyższego Gymnazyum i połączonych z niem polskich klas pobocznych u OO. Dominikanów.

Lwów, 31. grudnia 1851.

Dr. *J. A. Tachau*, dyrektor. *Michał Wrześniowski*, profesor.

(Raport o zarazie na bydło.)

Lwów, 3. stycznia. Z nadesłanych do końca zeszłego roku raportów urzędowych pokazuje się, że zaraza na bydło w prowincyi naszej rozszerzyła się niestety więcej w ciągu drugiej połowy miesiąca grudnia r. z., bowiem wybuchła znowu w czterech miejscach Bocheńskiego i w jednem miejscu Jasielskiego obwodu, a w obwodzie Tarnowskim i Stryjskim, gdzie już dawniej grasowała, ogarnęła po jednej wsi prócz dawniej dotkniętych; tak tedy obecnie grasuje w 5 obwodach i 15 wsiach, między któremi jest 8 takich, w których wedle ostatnich raportów nie pojawił się nowy stan choroby.

Tak tedy według zestawienia odnośnych dat z końcem zeszłego roku liczymy w obwodzie Bocheńskim 4, w Tarnowskim 6, w Jasielskim 1, w Złoczowskim 1, a w Stryjskim 3, razem 15 miejsc zarazą dotkniętych, a w 7 z tych miejsc zostało jeszcze 41 sztuk bydła w stanie choroby.

Podczas całego grasowania zarazy w tym kraju koronnym wydarzyło się według wykazów szczegółowych w 5 obwodach i 41 wsiach między 12,612 sztukami bydła 1563 udowodnionych wypadków zarazy, z których 297 wyzdrowiało, 1191 odeszło, 24 pałką zabito, a 41 sztuk, jak wyżej nadmieniliśmy, pozostało jeszcze w stanie choroby.

Wiedeń, 1. stycznia. Jego Mość Cesarz raczył najwyższym własnoręcznym dyplomem obydwóch braci *Karola* i *Józefa Poniatowskich*, synów polskiego księcia Stanisława *Poniatowskiego*, wynieść najłaskawiej do stanu książąt Cesarstwa austryackiego. *(W. G.)*

(Mianowania.)

Wiedeń, 2. stycznia. Jego Mość Cesarz raczył najwyższem postanowieniem z 29. grudnia r. z. mianować szefa cywilnej sekcyi przy lomb. wenec. jeneralnem gubernatorstwie, Michała hrabię *Strassoldo* namiestnikiem w Lombardyi, a prezydenta obwodowego w Trydencie i dotychczasowego przełożonego wenecyańskiego namiestnika Jerzego kawalera v. *Toggenburg* namiestnikiem wenecyańskich prowincyi. *(Ll.)*

Wiedeń, 2. stycznia. Jego Mość Cesarz raczył najwyższem postanowieniem z d. 18. grudnia r. z. grecko-katolickiego proboszcza przy kościele Ś. Barbary w Wiedniu Dr. Spiridiona *Litwinowicza*, i przełożonego duchownego domu poprawy we Lwowie ks. Józefa *Telichowskiego* mianować najłaskawiej kanonikami honorowymi przy Lwowskiej grecko-katolickiej kapitule metropolitalnej. *(G. W.)*

(Korpus egzekucyjny do Szlezwig-Holsztynu.)

Wiedeń, 1. stycznia. Nadeszła wczoraj późno w nocy depesza telegraficzna z Kassel z dnia 31. grudnia donosi: *że drugi korpus egzekucyjny fml. Legedics dnia 31. grudnia wyruszył z Fuldy w pochód do Szlezwig-Holsztynu. W dwóch kolumnach pójdzie ten korpus na Fritzlar do Kassel, gdzie zapewne dzień jeden wypocznie, poczem odbędzie dalszy marsz na Karlshafen przez Hanowerskie.* Ta ważna wiadomość jest dowodem, że rządy niemieckie uznając dokładnie ważność sprawy i jawne niebezpieczeństwo ruchu w Szlezwig-Holsztynie, postanowiły teraz jednomyślnie ze względem na konferencyę europejską przytłumić ten ruch jak najspieszniej. Niewątpimy jednak, że teraźniejszy, oświecony gabinet pruski co do insurekcyi szlezwig-holsztyńskiej silnie i szczerze przejęty jest tym samym sposobem myślenia i temi samemi zamysłami co wszystkie inne rządy niemieckie. Występuje i w tym razie na jaw solidarność rządów i tym sposobem obaloną zostaje główna siła wszystkich stronnictw rewolucyjnych, które dotychczas dufały w *swoją* solidarność wskazując z urąganiem na zatargi gabinetów. Waleczny korpus armii stojący pod rozkazami feldmarszal-lejtnanta Legedics niedozna zapewne przy okazaniu się na widowni wojennej znacznego oporu. Dowiadujemy się, że partye ludności szlezwig-holsztyńskiej już teraz bliskie są rozsprzężenia. Zamożni i umiarkowani lękają się żywiołów niebezpiecznych jakie propaganda rewolucyjna nieustannie stara się rozszerzyć w armii. Przezto traci ruch szlezwig-holsztyński swoją barwę wyłącznie narodową i jak mieszkańcy Szlezwig-Holsztynu sądzili, prawowitą, a dzieło pacyfikacyi znacznie jest ułatwione. Gdyby jednak przeciw wszelkiemu przypuszczeniu, stawiono opór zbrojny, natedy wspólne działanie korpusu egzekucyjnego i dzielnej armii duńskiej dostateczne będzie, by temu niczem nieusprawiedliwionemu postępowaniu położyć tamę. Austrya działa w tej sprawie nietylko jako zastępca Niemiec, lecz oraz jako pełnomocnik wszystkich europejskich mocarstw i reprezentuje przy tem dziele zasady pokoju, porządku i sprawiedliwości. *(L. K. A.)*

(Przypadek fm. hrabi Radetzkiego.)

Wiedeń, 1. stycznia. Dzisiejsza gazeta wiedeńska pisze jak następuje: Według nadesłej wczoraj depeszy telegraficznej, potknął się J. E. Fm. hrabia Radetzky w Weronie dnia wczorajszego (31go grudnia) popołudniu o godz. 5 przy wsiadaniu na koń, a to z powodu pośliźnięcia się na strzemieniu. Szczęśliwym jednak wypadkiem potknięcie to i uderzenie się o ziemię nie było niebezpieczne, a fm. stłukł sobie tylko cokolwiek ramię. Zresztą nie zaszły żadne symptoma zagrażające. J. E. nie utracił swej rzeźwości i wesołości, i nie kładł się do łóżka. Wiadomość tę udzielamy dla zapobieżenia przesadnym wieściom i zaspokojenia życzliwych sędziwemu marszałkowi umysłów. *(Ll.)*

(Katalog gazet.)

Wiedeń, 30. grudnia. Wydany tego roku przez Wiedeńską administracyę poczty katalog gazet jest obszernem i bardzo szacownem dziełem. Dla miłośnika lektury dziennikarskiej ułatwia wyszukanie dalekich źródeł, które dotychczas częstokroć nieznane były, podczas gdy dawniejsze w tym celu spisy wiele do życzenia pozostawiały, i wielką niedokładnością tak co do cen jak i tytułów się odznaczały. Tegoroczny katalog obejmuje 1920 pism peryodycznych, które wychodzą na rozmaitych punktach ziemi; z tych pism wychodzi 914 w języku niemieckim i można je zapisywać z państw niemiecko-austryackiego pocztowego związku. Kontyngent dzienników włoskich wynosi 108, francuskich 326 a angielskich 172.

(Proces Obsta w Raciborzu.)

Wiedeń, 1. stycznia. Wielką senzacyę zrobił także na tutejszą publiczność wytoczony w Raciborzu proces Obsta. Niejeden pamięta jeszcze po dziśdzień księcia *Sułkowskiego*, a mianowicie tę dziką zaciekłość, z jaką się rzucił do szturmowania zbrojowni w październiku 1848 roku. Dzienniki ultra-demokratyczne uwielbiały go wtedy jako bohatera i męczennika sprawy ludu; dzisiaj okazuje się,

że zapamiętały ten matkobójca, dla pozbycia się zgryzoty sumienia, samochcąc śmierci szukał. Proces ten rzuca także bardzo złe światło na stronników pewnej partyi, w której szeregach zupełnie czyste przekonanie do osobliwości należy, i dowodzi, jak tanim kosztem tak zwana popularność uzyskaną być może. *(L. K. A.)*

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 30. grudnia. Jego c. k. Mość rozkazał, aby gminnej radzie i mieszkańcom stołecznego miasta Berna oświadczono najwyższe zadowolenie za patryotyczny postępek, jaki przez zaopatrzenie cesarskich wojsk pod czas przechodu okazali.

Święto Nowego roku będzie i teraz u dworu w cichości obchodzone. Ciało dyplomatyczne i wysoka szlachta udadzą się dawnym zwyczajem do najwyższego ochmistrza Jego cesarskiej Mości, księcia Karola Liechtenstein, dla gratulacyi. U najwyższych ochmistrzów arcyksiążąt odbędzie się to samo; podobnież u Jej Mości Cesarzowej matki i u Jej c. k. Mości arcyksiężnej Zofii.

Jak słyszymy, pisze *Reichszeitung*, zaraz po skończonej Londyńskiej wystawie przemysłowej, będą uczynione w jak największym rozmiarze przygotowania na przyszłą wystawę wyrobów przemysłowych w Wiedniu, która się na wiosnę 1852 roku odbędzie.

Trudności nastręczające się przy równoczesnem do 1. stycznia 1851 zaprowadzeniu podatku od piwa i wódki we wszystkich tych krajach koronnych, w których ten podatek wprowadzony ma być na nowo w moc patentu z 29. września 1850, spowodował c. k. ministra finansów do odroczenia środka tego dla kraju koronnego Węgier do 1. maja 1851. Dalsze przedłużenie ostatecznego tego terminu nie może już żadną miarą mieć miejsca. *(Lit. kor. austr.)*

(Kolej żelazna z Werony do Breścia.)

Werona, 28. grudnia. Wczoraj nadeszło z Wiednia potwierdzenie do wypuszczenia prywatnym w drodze umowy budownictwa kolei żelaznej, wiodącej z Werony do Breścia. Jestto czwarta przestrzeń kolei, aprobowana w ciągu roku 1850 przez pana ministra handlu. Inżyniera *Canzio Canzi* z Medyolanu powołano telegrafem do Werony dla podpisania tyczącej się umowy; dawniej nieco kierował on pracami około kolei żelaznej do Como. Prace te rozpocząć się mają niezwłocznie.

(Okólnik przedsiębierców fabryk do izb handlowych.)

Medyolan, 23. grudnia. Kilkunastu przedsiębiorców fabryki jedwabiów z prowincyi Medyolanu, Como, Bergamo i Pavia rozesłali okólnik do tyczących się izb handlowych w lomb. wenec. prowincyach z tem wezwaniem, iżby za pomocą będących do ich dyspozycyi funduszów, wysłały kilku młodych uzdolnionych ludzi na wystawę przemysłową do Londynu dla naocznego oglądania złożonych tam towarów jedwabnych i nabycia potrzebnych wiadomości dla podźwignienia u siebie tego przemysłu.

— Konskrypcya odbywa się we wszystkich prowincyach lomb. wenec. królestwa w największym porządku i z nadzwyczajnym pospiechem. W tej mierze zasługują oprócz zwierzchności politycznych także i przełożeni gmin (deputati communali) na wszelkie pochwały, bowiem do ważnego dzieła tego przykładają się z szczególną gorliwością. Uważano, iż wielu młodych ludzi z wyższych stanów, mogących się łatwo od służby wojskowej wykupić, wstępuje mimo to z ochotą do c. k. armii. *(Lit. kor. austr.)*

Tryest, w grudniu. W Anglii zajmują się planem, który, jeżeli się uda, wywrze zbawienny wpływ na nasz handel i żeglugę. Od dłuższego czasu angielskie towarzystwo peninsularnej i oryentalnej żeglugi parowej, utrzymujące komunikacyę z wschodnią Indyą i stawiające wszelkie trudności drodze na Tryest, obudziło i w Anglii wielką niechęć, a dzienniki mocno na nie powstawały. Jak wiadomo, wspiera rząd angielski to towarzystwo. Teraz zaś zawiązuje się w Londynie towarzystwo, które z kapitałem 800,000 funt. szterl. chce założyć nową żeglugę parową między wschodnią Indyą i Suez pod warunkiem, jeżeli mu rząd udzieli część owej sumy dawanej wyżwspomnionemu towarzystwu. Dla Austryi byłoby udanie się tego planu rzeczą wielkiej wagi, bo nowe towarzystwo bardzo sprzyja drodze na Tryest i chce pod pewnemi warunkami zapewnić *Lloydowi* przewóz wszystkich podróżnych i towarów z Alexandryi do Tryestu, któreby na swych parostatkach do Suez odstawiło. Że z przewozu tylu podróżnych i towarów przez Austryę spłynęłyby liczne korzyści na udział mające prowincye, jest rzeczą widoczną. *(Rchsztg.)*

(Kurs wiedeński 2. stycznia 1851.)

Obligacye długu państ. 5%—95, 4½%—81⅞, 4%—74, 2½% — 48½. Akcye bank. —. Losy z r. 1834—198, z 1839 100⅝. Akcye kolei północ. 113½.

Hyszpania.

(Wiadomości bieżące z Madrytu.)

Madryt. Mówią, że na posiedzeniu komisyi dla wolności druku postanowiono nadać władzy wyższej prawo suspendowania publikacyi każdego numeru dziennika, jeżeliby w artykułach jego podawano w wątpliwość i zaczepiano zasadę konstytucyjną rządu; jeżeliby brano pod dyskusyę dom królewski; jeżeliby się mięszano w życie prywatne obywateli, lub jeżeliby ogłoszono doktryny lub wiadomości mogące spokojność publiczną narazić na niebezpieczeństwo. W wszystkich tych przypadkach ma władza oddać nakład do trybunałów w przeciągu 24 godzin.

Gazette de Madrid ogłasza dekret królewski potwierdzający testament księcia de Bailen (jenerała Castagnos), którym zostawia swój tytuł markiza de Portugalete i granda Hyszpanii siostrzeńcowi swemu baronowi de Carondelet, który odziedzicza także jego tytuł księcia. Baron de Carondelet, syn jenerała tego samego nazwiska, pochodzi z familii Belgijskiej.

— Według ostatnich wiadomości z Lizbony będą Kortezy portugalskie otwarte dnia 2. stycznia. W Portugalii panuje ciągle największy spokój. *(Indep. Belge.)*

Anglia.

(Wiadomości bieżące z Londynu.)

Londyn, 27. grudnia. Prezydent Fillmore oświadcza w liście prywatnym, napisanym do przyjaciela w Manszestrze, że odstąpił od swego pierwiastkowego zamiaru odwiedzenia Anglii, gdyż teraźniejszy urząd jego niepozwala mu oddalić się na długo.

W Ameryce używają teraz z pomyślnym skutkiem telegrafów elektrycznych do sygnalizowania burz. Wiadomo, że w krajach podzwrotnikowych, nagłe i z wielką gwałtownością zrywające się orkany nie są nic rzadkiego; dla tego jest to bardzo ważną rzeczą dla okrętów stojących w porcie, wiedzieć naprzód choćby tylko na krótki czas zbliżenia się takowej burzy, by potrzebne przygotowania uczynić można. I tak telegraf Chicago-Toledo zawiadomił niedawno właścicieli okrętów *Cleveland* i *Buffalo* o zbliżaniu się północno-zachodniej burzy, przezco im podał sposobność, uniknąć znacznej straty, którąby niezawodnie byli ponieśli.

Galignanis Messenger donosi, że pewien człowiek mający nie mniej jak 91 lat, dobrowolnie życie sobie odebrał. Był on włościaninem w Plancy (Aube), nazwiskim Maupas. Z listu, który po jego śmierci znaleziono, dowiedziano się, że przyczyną tego był nieznośny chroniczny ból żołądka. Nieszczęśliwy ten człowiek nim się utopił, przywiązał sobie wprzódy sznurek do nogi, który także do drzewa przymocował, tak iż niedługo potrzebowano szukać jego ciała.

Od pewnego kupca w Edynburgu wyszła propozycya, która w Liwerpolu i w Londynie wkrótce popartą została, by na przyszły miesiąc czerwiec zwołać do Londynu powszechny kongres kupiecki dla zrównania internacyonalnych terminów wekslarskich, uregulowania należytości i danin kupieckich, utworzenia kosmopolitycznej jedności monet, miary i wagi itd. Plan ten zostaje w ścisłym związku z założeniem powszechnego handlowego towarzystwa i zaprowadzeniem korespondującego klubu dla wszystkich narodów.

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 30. grudnia, 8 godz. wieczór. Przeciw życzeniu ministerstwa uchwaliło biuro większością 8 głosów przeciw 6 zatrzymać komisarza policyi Yon. Prezydent izby p. Dupin głosował na korzyść pana Yon. Ministrowie postanowili zostać u steru.

Wierzyciele pana Mauguin żądali wynagrodzenia od dyrektora więzienia; dyrektor odesłał ich do pana Dupin. Sądy apelacyjne debatują nad uwięzieniem pana Mauguin.

Izba prawodawcza przyjęła zawarty z Sardynią traktat handlowy i odroczyła się do czwartku. *(Bresl. Ztg.)*

(Wiadomości bieżące z Paryża z d. 30. grudnia.)

Paryż, 30. grudnia. Po długiej naradzie oświadczyło się biuro 8 głosami przeciw 6 za zatrzymaniem komisarza Yon. Chociaż takiej uchwały można się było spodziewać, jednakże wielką zrobiła senzacyę. Jest ona tem ważniejszą, ileże nastąpiła zaraz po uchwale zgromadzenia względem wypuszczenia na wolność pana Mauguin.

Narodowe zgromadzenie chciało na sobotniejszem, a biuro na wczorajszem posiedzeniu konstatować zupełną przewagę władzy legislacyjnej nad władzą wykonawczą. Osobistości panów Mauguin i Yon były rzeczą poboczną. Przez szczególniejsze zamieszanie wytoczyła się kwestya o to: która z dwóch władz będzie się przed drugą ugiąć musiała? — i została więcej według życzeń miłości własnej, niż według zasad rządowych rozstrzygniętą.

Dziś spodziewano się bardzo burzliwego posiedzenia, gdyż uchwała biura miała przyjść do dyskusyi publicznej. Trybuny były zapełnione, i wszyscy redaktorowie *en chef*, którzy tylko na wielkie sprawy przybywają, byli obecni. Wszelako dobrze zawiadomieni wiedzieli już wpoprzód, że kwestya gabinetowa nie przyjdzie do dyskusyi. Zresztą minister Baroche oświadczył się w następujących słowach: „Każdy pojmuje honor według swego widzimi się; ministeryum byłoby poczytało sobie za zniewagę, gdyby nie żądało złożenia z urzędu pana Yon; jeżeli zgromadzenie pokłada swój honor w zatrzymaniu go, niechże to uczyni z własnem niebezpieczeństwem.“

Z tem wszystkiem natężona ciekawość została zawiedzioną. Posiedzenie było bardzo krótkie; gdy zgromadzenie ratyfikowało traktat zawarty między Francyą i Sardynią dla ochrony umysłowej własności, zamknął pan Dupin czemprędzej posiedzenie, a przyszłe odłożył na czwartek. Lecz przezto nie są bynajmniej usunięte trudności. Bo chociaż pogłoska o dymisyi ministrów jest bezzasadna, jednakże druga pogłoska jest prawdziwa, że mniejszość biura podała o dymisyę. Stanowcza uchwała zapadnie dziś wieczór w ulicy *des Piramides*. Jakkolwiekbądź, starcie się między obiema władzami państwa jest jawne i nie podpada żadnej wątpliwości.

Zresztą dzienny porządek w sprawie pana Mauguin jeszcze się nieskończył. Mówią, że 60 reprezentantów mają być za długi przyaresztowani, a trybunał postanowił nie ustawać w swoim wymiarze sprawiedliwości, pokąd zgromadzenie nowej ustawy nie wyda. Otóż mamy drugie zajście, a tą razą między władzą legislacyjną i sądową.

Projekt o dotacyi będzie przedłożony od 12. do 15. stycznia. Pomimo teraźniejszej niezgody między pałacem Elysée a zgromadze-

niem, zdaje się jednak niepodpadać żadnej wątpliwości, że projekt ten przyjęty będzie. Co większa, może zgromadzenie okaże się tem wspaniałomyślniejsze w tym punkcie, kiedy w dwóch powyżej namienionych punktach takiej energii dowiodło. Prócz tego projekt ma tą razą mniejszą zaproponować sumę niż w przeszłym roku.

(Wiadomości potoczne z 27. grudnia.)

Paryż, 27. grudnia. Eugeniusz Sue ogłasza teraz znów jeden z nieobyczajnych i lekkomyślnych swych utworów w feuilletonie pewnego dziennika. Wielką w tem uważają nieprzyzwoitość ze strony reprezentanta miasta Paryża, bowiem podobne ogłoszenie zdradza chciwość nieprzystającą wcale dla męża któremu naród płaci rocznie 9000 franków, i który nadto posiada znaczny własny majątek. Pan Sue uczyniłby podobno lepiej, gdyby czas swój należący z prawa dla kraju poświęcił nauce prawodawstwa, które mu zapewne dość obce, gdyż potąd ani na trybunie, ani w biórach, ani w komisyi nie okazał się czynnym.

Świat salonowy jeszcze się nie zebrał. Zgromadzano się potąd na balach urzędowych i dobroczynnych, lub po teatrach. Uczt prywatnych nie wydawano jeszcze. Wiele rodzin przebywa jeszcze na prowincyi, i zdaje się używać z przyjemnością wygody w swoich zamkach. Orleaniści liczący do swego stronnictwa tak znaczne domy szlacheckie, bankierskie i większych fabrykantów, nie będą tej zimy dawać u siebie świetnych zabaw, a to z powodu żałoby po królu. Zato świat artystowski odda się zapewne towarzyskim rozrywkom.— Czynią przygotowania do licznych balów publicznych, częścią dla podźwignienia rozmaitych kunsztów i uczonych towarzystw, częścią dla ubogich. Wielka opera zrobiła już w tej mierze początek otworzeniem balu dla ubogich ósmego okręgu. Liczba potrzebujących wsparcia mieszkańców paryzkich wynosi 250,000. Kasy wsparcia dostarczają rocznie nie więcej nad 3,000,000 franków, zatem zaledwie 3 centymy dziennie dla jednej ubogiej osoby. Prywatna więc dobroczynność musi tam zaradzić, gdzie publiczna nie zmoże, a wydawane w tym celu bale uwieńczone są prawie zawsze najlepszym skutkiem. Bal opery przyniósł 41,000 fr. czystego dochodu. *(Br. Z.)*

(Poczta francuska.)

Paryż, 29. grudnia. Piszą z Tulonu, że jeneralny gubernator Algieryi, d'Hautpoul zażądał kilka pułków posiłków, gdyż na przyszłą wiosnę zamierza licznemi kolumnami operować w Kabylii, dla podbicia tego kraju zupełnie pod władzę Francyi.

Dziennik *Constitutionnel* oznajmia, że nadal ogłaszać będzie tylko feuilletony romansowej moralnej treści, które uzyskały przyzwolenie jego redakcyjnego komitetu. Zarzucano bowiem często temu dziennikowi, że ogłaszał socyalistyczne romanse Eugieniusza Sue.

Dyscyplinarna rada narodowej gwardyi w Rheims, skazała kilku gwardzistów protestanckiego wyznania na karę za to, że nie chcieli należeć do uroczystej asystencyi tamtejszego arcybiskupa, powracającego z Paryża, który kardynałem jest mianowany. Protestancki pastor w Rheims, p. Bost, założył protest przeciw tej decyzyi, jako naruszającej wolność religijną.

Włochy.

(Depesze telegraficzne.)

Cagliari, 26. grudnia. Flota angielska odpłynęła, jak słychać, do Spezia. Półk kawaleryi wykonał temi dniami podjazd w głąb wyspy Sardynii i schwytał wielką liczbę podejrzanych i niebezpiecznych indywiduów, co na publiczności wielką senzacyę zrobiło.

Florencya, 28. grudnia. Ministeryum ogłosiło budżet na rok 1851 wraz z przyzwalającym dekretem Wielkiego księcia. Przychody wymierzone są 35,234,900, a wydatki 35,198,900 paoli.

Turyn, 28. grudnia. Sekretarz sardyńskiej ambasady w Florencyi margrabia Villaros złożony jest z swojej posady za nieprzyjaźne dla rządu dążności i okazane nieposłuszeństwo; *Risorgimento* utrzymuje nawet, że mu będzie odebrany jego charakter jako członka dworskiej szlachty. Biuro izby oświadczyło się, jak słychać, przeciw przyjęciu zawartego z Francyą traktatu względem własności literackiej.

Modena, 28. grudnia. Na pokrycie niedoboru będzie podatek gruntowy rocznie o $^1/_{16}$ część podwyższony.

Rzym, 25. grudnia. Papież poświęcił z prywatnej swej szkatułki 25,000 skudi na restauracyę kościoła ś. Pawła.

(Poczta włoska.)

Turyn, 27. grudnia. Towarzystwo angielskie, które się niedawno zawiązało, proponuje sardyńskiemu rządowi, aby kupił arsenał w Genuy za kwotę 9 milionów franków, znajdujące się tam zasoby arsenałowe przeprowadził swym kosztem do Spezia, i w miejscu teraźniejszej zbrojowni w Genuy urządził wielki skład towarów, który już od dawna dla handlu jest pożądany. Zapewniają, że hrabia Cavour z upodobaniem przyjął ten projekt, i wkrótce go izbom przedłoży.

Rzym, 23. grudnia. Utrzymują powszechnie, że Spolato będzie mianowane stolicą Umbryi. — Względem nowego podziału kraju nadchodzą od wielu miast i miasteczek ciągłe reklamacye. Wszystkie odwołują się do dawniejszych przywilejów, jestto żwawa walka bez końca, w której się jednak okazuje, że mieszkańcy kościelnego państwa daleko więcej trzymają się dawnych zwyczajów, niżli sądzi partya radykalna. Temi dniami spodziewają się gminnej ustawy dla stołecznego miasta Rzymu. Municypalnemi sprawami jego kieruje dotychczas jeszcze komisya prowizoryczna, którą Francuzi przy zajęciu miasta utworzyli. — Z licznych cudzoziemców, którzy w tym czasie Rzym odwiedzili, są panowie: Man, Winne, Algar, doktorowie uniwersytetu oxfordzkiego, którzy porzuciwszy rodzinne swe wyznanie, na łono katolickiego kościoła przeszli.

— Polityczny więzień nazwiskiem Offreduzzi, umknął z zamku Anioła, niektórzy utrzymują, że francuzcy oficerowie podali mu do tego umknięcia sposobność. W skutek tego przeprowadzono wszystkich aresztantów z zamku Anioła do zwyczajnych więzień. Więźniów politycznych umieszczono tymczasem w Pagliaro. — Od niejakiego czasu krąży w Rzymie wydane z pokątnej drukarni pismo, pod tytułem: „Rzym i rzymski rząd w roku 1850“ w którem teraźniejszy rząd jest bardzo ostro skrytykowany. — Nieprzyjemny wypadek wydarzył się temi dniami w Travestere. Kilku żołnierzy francuskich siedziało w oberzy, do której się najczęściej tylko dobrze myślący goście zwykle schodzili. Duży kamień, rzucony nagle przez okno, skaleczył kilku francuskich żołnierzy. Takie wypadki zasilają niedowierzanie i przeszkadzają papieżowi do okazania swojej łaski; pomimo to spodziewają się, że podczas świąt Bożego Narodzenia będą niektóre akta łaski ogłoszone.

Niemce.

(Komisye utworzone z grona członków przy konferencyach w Dreznie.)

Drezno, 27. grudnia. *D. Ref.* donosi: Dzisiaj utworzono pięć komisyi i poruczono im obrady nad zasadniczemi prawami związku niemieckiego. Pierwsza komisya naradza się nad organizacyą najwyższej zwierzchności związkowej, jako też co do objętości „terytoryum związkowego.“ Przychodzące do kwestyi artykuły aktu związkowego są następujące: Art. I. IV. V. VI. VII. VIII. IX.; z aktu konkluzyjnego zaś: Art. IV. VII. VIII. IX. X. Prezyduje w niej: Austrya, a w skład jej wchodzą: Prusy, Bawarya, Saksonia, Wirtemberg, Hanower, w. księztwo Hessya, Kurhessya, Frankfurt, Sachsen-Wajmar. Przedmiotem obrad drugiej komisyi jest „zakres działalności najwyższego organu związkowego i wzajemne stosunki związku i państw szczególnych.“ Przychodzą przytem pod obradę art. VII. X. XI. i XIII. aktu związkowego, i art. XI. XII. XIII. XIV. XV. LXV. aktu konkluzyjnego, tudzież porządek egzekucyi z 3. sierpnia 1820. W tej komisyi prezydują Prusy. W skład jej wchodzą: Austrya, Bawarya, Saksonia, Wirtemberg, Baden, Meklenburg-Strelitz, Meklenburg-Schwerin, Holsztyn, Anhalt-Bernburg. Trzecia komisya zajmuje się materyalnemi interesami tyczącemi się handlu, cła, żeglugi, komunikacyjnych środków. Według art. VI. i XIX. aktu związkowego i art. LXIV. aktu konkluzyjnego. Prezyduje Bawarya. Uczestniczą: Austrya, Prusy, Saksonia, Hanower, Wirtemberg, Baden, Sachsen-Koburg, Hamburg, Oldenburg. Czwarta komisya obraduje nad sądownictwem związkowem według art. XX—XXIV. aktu konkluzyjnego tudzież art. XXIX—XXXII, i z uwzględnieniem porządku sądowego z 16. czerwca 1817. Prezyduje Saksonia. Uczestniczą: Hanower, Nassau, Brunświk, Bremen, Schaumburg-Lippe. Piąta komisya obraduje nad sposobem prowadzenia protokołu. Prezyduje Hanower. Uczestniczą: Prusy, Saksonia, Sachsen-Meiningen. *(Aus.)*

(Mające nastąpić wspólne propozycye przy konferencyach w Dreznie.)

Drezno, 29. grudnia. Za zgodą obu zastępców wielkich mocarstw niemieckich będzie już można na najbliższych konferencyach przystąpić do wniesienia wspólnych propozycyi polegających na tych zasadach kardynalnych: Utworzona będzie obszerniejsza rada związkowa ze wszystkich udzielnych rządów, a ściślejsza z rządów Austryi i Prus, tudzież z dawniejszych domów elektoralnych; pierwszej poruczone zostanie prawodawstwo, drugiej władza rządowa, od której wszakże nie wyłącza się prawa podawania projektów i wypracowania ustaw. W pierwszej prezydować mają Prusy, gdy tymczasem Austrya obejmuje władzę wykonawczą. — Okazuje się przeto, iż ta propozycya wyszła ze strony rządu austryackiego, zdołała pogodzić żądania Prus bez uszczerbku państw pośrednich, i nie podlega żadnej już wątpliwości, że oba rządy niemieckie utrzymają się w końcu przy wspomnionej propozycyi. Mniej jednak pomyślnych widoków spodziewać się można dla usiłowań Austryi względem ustalenia jedności handlowej Niemiec; pruskie bowiem wpływy przemagają w tej mierze, tak, że nawet saskie ministeryum finansów nie jest od nich wolne. — Wniesione przez Bawaryą i niektóre inne państwa parlamentarne przy związku zastępstwo zapewne nie utrzyma się, zwłaszcza iż szczególnie Prusy są przeciw temu; natomiast powieść się może przystąpienie całego państwa austryackiego, a jeźli z tem nie będzie zostawać w związku ołowe zjednoczenie, tedy i obce mocarstwa nie będą się w tej mierze sprzeciwiać. *(Ll.)*

(Stan rzeczy w Kassel.)

Kassel, 29 grudnia. Schadzki towarzystwa „*Lesemuseum*“ zostały zabronione, bowiem członkowie jego są powiększej części urzędnikami państwa. U nadburmistrza *Hartwig* stoją potąd jeszcze żołnierze na egzekucyi. Rzecz wątpliwa bardzo, czyli ulegnie on przemocy, zwłaszcza iż tyczące się koszta ponosi miejska kasa. Innemu urzędnikowi administracyjnemu *Luss*, który nie chciał poddać się wszystkim rozporządzeniom wrześniowym, postawiono na egzekucyi 25 żołnierzy. Wczoraj jednak uwolniono go od tego ciężaru, bowiem oświadczył, iż w razie gdyby miał sposobność do samoistnego działania, tedy pomienione rozporządzenia chce przywieść do skutku, nie uznawając wszakże przezto ich prawomocności. Rada miejska otrzymała wezwanie do bezwarunkowego poddania się pomienionym rozporządzeniom, mimo to iż te nie mają z nią żadnego dalszego już związku. Czyli i jaką powzięła rada miejska uchwałę w tej mierze, o tem nic nie wiadomo. Nieustający wydział stanowy

otrzymał pismo od fml. hrabi Leiningen z tym rozkazem, iżby pod zagrożeniem środków przymusowych zaprzestał aż do dalszego czasu swych posiedzeń, a w ogólności zaniechał wszelkich swych czynności, bowiem oporem swoim przeciw rozporządzeniom wrześniowym takie już na kraj sprowadził klęski.

— Komendantem w Kassel mianowano jenerał-majora *Schirmer*, a dawniejszego komendanta v. *Starck* przeniesiono w tym samym charakterze do Hanau. Dzisiaj rozpoczął sąd wojenny władzy związkowej swe działanie. Poseł austryacki hrabia Hartig spodziewany jest dzisiaj. Minister spraw zewnętrznych, radzca legacyjny v. Baumbach odjechał do Drezdna; pozostawieni do dyspozycyi oficerowie sztabowi d'Orville, Weiss itd. obrać mają z wyższego rozkazu siedzibę swoją w Hanau. Dziennik *Neue Hess. Ztg.* wychodzi teraz w Gettyndze, i przychodzi tutaj w pojedyńczych egzemplarzach. *(D. R.)*

(Komisarze związkowi.)

Kiel, 1. stycznia. Przybyli tu dwaj komisarze, to jest ze strony Prus jenerał *Thümen*, a ze strony Austryi jenerał *Mensdorff-Pouilly*, i zapewne jeszcze dziś udadzą się do namiestnictwa, dla udzielenia mu swych instrukcyi. Rzecz naturalna, że tu bardzo ciekawi są wszyscy przyszłego rozwoju rzeczy, a lubo powszechnie utrzymują, że namiestnictwo nieustąpi, i zamknie się z armią szlezwigsko-holsztyńską w twierdzy Rendsburg, jednak my nie podzielamy bynajmniej tego zdania. Domniemanie to jest zapewne zmyślone. My mamy jeszcze wielką nadzieję, że między komisarzami i namiestnictwem porozumienie nastąpi.

(Zmiany w stosunkach załogi w Rastatt.)

Karlsruhe, 30. grudnia. W stosunkach załogi związkowej twierdzy Rastatt nastąpią wkrótce, jak słychać, takie zmiany, że c. k. austryacki pułk piechoty i c. k. korpus inżynierów austryackich pomnożą dotychczasową załogę tej twierdzy. Mówią, że do tego przeznaczony jest pułk Benedek. *(Karls. Z.)*

(Zgromadzenie kupców i profesyonistów.)

Sztutgarda, 29. grudnia. Wczoraj wieczór odbyło się tutaj zgromadzenie kupców i profesyonistów dla naradzenia się nad spólnemi środkami względem przyjmowania złota, które ostatniemi czasy tak bardzo w cenie spadło. Zgromadzenie to uhwaliło przyjmować dukaty tylko według najnowszego frankfurtskiego kursu, również jak przy wypłacie profesyonistom tylko je według tego kursu wydawać. Lista podpisów krąży teraz pomiędzy kupcami itd. Toż samo i w Caustatt nastąpiło.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 31. grudnia.)

Metal. austr. 5% — $73\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$% —. Akcye bank. 1064. Sardyńsk. $32\frac{7}{8}$. Hyszpańskie 3% — $33\frac{11}{16}$. Polskie 300 — $138\frac{1}{2}$; 500 — $80\frac{1}{8}$.

Prusy.

(Depesza telegraficzna.)

Berlin, 2. stycznia. Minister Manteuffel odjechał wczoraj do Drezdna na dzisiejsze posiedzenie. Jutro zrana wraca na powrót do Berlina dla zagajenia izby.

Berlin, 1. stycznia. O wystąpieniu izb, które pojutrze znowu rozpoczną swe czynności, nie można jeszcze nic pewnego powiedzieć. Lewa strona zamyśla wystąpić przezornie i spokojnie, jak dalece się to objawia z oświadczeń znaczniejszych już przybyłych deputowanych, aby przywiązane do niej frakcye do spólnej polityki nakłonić i ścisłą opozycyjną większość utworzyć. Dyskusyę nad adresem, jak się zdaje, odłożą na bok, nie zgodzą się jednakże na propozycyę odroczenia. Jak rząd wystąpi naprzeciw izbom przy rozpoczęciu na nowo sesyi, to zdaje się zależeć od stanowczej decyzyi pana prezydenta ministrów, który jutro przyjedzie z Drezdna. — Nie widzimy podobieństwa do prawdy, aby rząd z projektem odroczenia wystąpił.

(Wiadomości bieżące z Berlina.)

Berlin, 31. grudnia. Komisarze obu niemieckich mocarstw wielkich, którzy w imieniu związku niemieckiego mają się zająć uporządkowaniem sprawy holsztyńskiej, odjechali już do Holsztynu.— Słychać, iż przy rozpoczęciu swej czynności ogłosić mają proklamacyę z dokładnem i wszechstronnem wyjaśnieniem swego zadania.

— Książę *Schwarzenberg* odjechał tej nocy szlązką koleją żelazną na Gorycyę (Görlitz) do Drezdna, zkąd w niedługim czasie udaje się z powrotem do Wiednia.

— Minister spraw duchownych, oświecenia i spraw sanitarnych, v. Raumer, zgromadził wczoraj w południe wszystkich radźców i pomocników w biórze swego ministeryum, dla uprzejmego ich powitania przy rozpoczęciu swego urzędowanie. *(D. R.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 2. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5% — $104\frac{3}{4}$. Oblig. długu państwa $84\frac{3}{4}$. Akcye bank. $95\frac{3}{4}$ L. Polskie listy zastawne $93\frac{3}{4}$. Polskie 500 — $81\frac{1}{4}$; 300 — $139\frac{3}{4}$. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. $8\frac{1}{4}$. Giełda była dziś bardzo ożywiona i kurs poszedł w górę.

Szwecya i Norwegia.

(Projekt reprezentacyjny upadł.)

Sztokholm, 20. grudnia. Projekt reprezentacyjny upadł w stanie szlachty i duchowieństwa. Słychać już o utworzeniu ultra konserwacyjnego ministeryum, z którem ma być w związku rozkaz wydany do niektórych oddziałów wojska z prowincyi, ażeby wyruszyły do stolicy. Najgorliwszymi obrońcami instytucyi reprezentacyjnej ze stanu duchownego byli doktorowie Sandberg, proboszcz Melén, doktorowie Nordström i Gumälius, proboszcz Almquist i profesor Agardy itd. Trzej pierwsi założyli protest przeciw uchwale stanu. Przeciwnicy oświadczyli, że projekt ten jest wynikiem niespokojnych i wstrząśnionych czasów nadający za wiele wpływu stosunkom pieniężnym, a za mało reprezentacyi interesom duchownym. Stan mieszczan ma w przyszłą niedzielę rozstrzygnąć o projekcie reprezentacyjnym.

Znakomitsze dzienniki stolicy i prowincyi ganią i użalają się na uchwałę rządu względem ściągnięcia wojska do Sztokholmu, nie pojmują konieczności tego środka i pytają się, kto ma ponosić koszta potrzebne. Odrzucenie projektu reprezentacyjnego, przeciw któremu byłby dwór, szlachta, duchowieństwo i radykaliści, nie może przecież być powodem tego powszechną niespokojność wywołującego środka! *(D. R.)*

Wiadomości handlowe.

(Ołomuniecki targ na bydło.)

Ołomuniec, 31. grudnia. Dzisiejszy targ na bydło liczył 298 sztuk wołów w dobrym gatunku, z tych przypędził Lemel Themann z Horczowa 43, Izrael Holänder z Sącza 35, Aron Swilka z Limanowa 35, Danelko Hryc z Habiowa 38; a w mniejszych partyach 147 sztuk. — Ceny trzymały się wysoko, a handel nie szedł żwawo; jakoż część jednę wołów nie sprzedano. — Na targu Wiedeńskim było 1760 sztuk wołów; za cetnar płacono 56—57 złr. w. w. — W drodze sprzedano tą razą 157 sztuk. — Na przyszły tydzień spodziewają się tu 400—500 sztuk wołów z Galicyi.

Kurs lwowski.

Dnia 7. stycznia.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	50	5	55
Dukat cesarski	„ „	5	53	5	57
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	10	10	14
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	58	1	59
Talar pruski	„ „	1	48	1	50
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	27	1	30
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	91	17	92	7

(Kurs wekslowy wiedeński z 2. stycznia.)

Amsterdam $178\frac{1}{2}$ p. 2. m. Augsburg $129\frac{1}{2}$ p. uso. Frankfurt $128\frac{1}{2}$ p. 3. m. Genua 149 p. 2. m. Hamburg 192 l. 2. m. Liworno $124\frac{1}{2}$ p. 2. m. Londyn 12.28. p. 3. m. Medyolan 129 p. 2. m. Paryż 151 p. 2. m. Agio duk. ces $131\frac{1}{2}$. Napol. 10.3. Szuf. 17.25. Agio srebra $28\frac{3}{4}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. stycznia.

Hr. Stadnicki Aleksander, z Jasła. — Baron Bertrand Jan, z Tarnopola. — PP. Pohorecki Roman, z Uhrynowa. — Czajkowski Antoni, z Żurawnik. — Borkowski Henryk, z Zaleszczyk. — Drzewiecki Józef, z Remenowa.

Dnia 5. stycznia.

Hr. Łoś Tadeusz, z Nar la. — Hr. Starzewski Józef, z Mogielnicy. — Hr. Fredro Stanisław, z Dubanowiec. — PP. Białobrzyski Stanisław, c. k. rad. apel., z Dzidziłowa. — Hilbricht Karol, c. k. radzca foralny, z Krakowa. — Skrzyński Franciszek, z Podsadek. — Schwaykart Karol, z Rykowa. — Bogdanowicz Maxymilian, z Przemywołek. — Bogdanowicz Marcel, z Laszek murowanych. — Bojowski Feliks, z Cieszanowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. stycznia.

PP. Korytowicz, c. k. radzca kryminalny, do Żółkwi. — Bocheński Antoni, do Ottyniowiec. — Głogowski Gustaw, do Żółkwi.

Dnia 5. stycznia.

P. Udrycki Adolf, do Choronowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. i 5. stycznia.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ‴ ⁗				
6 god. zr.	28 1 0	+ 1	+ 2,2°	zachodni	pochm. mgła
2 god. zr.	28 0 10	+ 2	+ 0,5°	półn.-zachodni	„ ☉
10 g. w.	28 0 6	+ 0,5°		zachodni	„
6 god. zr.	28 0 8	0°	+1°	połud.-zachodni	pochm. mgła
2 god. zr.	28 0 9	+ 1°	−1°	zachodni	„ deszcz
10 g. w.	28 0 2	— 1°		„	pogoda śnieg

T E A T R.

Dziś: Opera niemiecka: „**Die Nachtwandlerin.**“

Na c. k. loteryi we Lwowie wyciągnięto dnia 4. Stycznia 1851 roku następujące pięć numera:

86. 37. 55. 64. 60.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 18. Stycznia i 1. Lutego 1851.

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. drukarni rządowej.